

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

I. De Martino Bucero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

cum Zuinglianis se rediturum promississe: vltimam eius non quidem de omnibus Fidei articulis, sed de Eucharistia, tamquam de præcipuo Christianismi fundamento, Confessionem, quam ad Corporis Christi in ea præsentiam, hoc loco allegare volui. Animaduertens, inquit Lutherus, hæresin unam super aliam pullulare, & diabolum nullum grassandi ac furendi modum facere, ut post mortem meam scriptis meis ad suorum errorum defensionem vsatur, quemadmodum iam quoque ab insanis nonnullis Cœna Domini & Baptismi corruptioribus factum est: coram Deo & hominibus Confessionem meam edere volui, in qua etiam, diuina auxiliante gratia, vsque ad finem vite perseverare. & cum ea coram Iesu Christi tribunali comparare constitui: nimirum si quis dixerit, Lutherum si adhuc viueret, de hoc vel illo articulo aliter senturum, ut quem non penitus excusseris ac perpendis, valde illum errare, quum eadem tum futura sit, mea sententia qua iam est aut olim fuit. Ego articulos omnes diligenter expendi, & per scripturam iterum atque iterum exanimatus: eoque non minus acriter omnes defendere paratus sum quam illum de Cœna Domini. Ebrus non sum, neque inconsiderate hæc tracto. Scio quid dicam, scio etiam quod mihi iudicium in aduentu Domini subeundum sit. Nemo ergo putet me in re tam seria iudere. Noui ego per Dei gratiam Sathanam, quis sit. Et quid ille in scriptis meis facere non audebit, qui diuinam scripturam corrumpere audeat? Explicata inde de quibusdam Fidei articulis sententia, Idem, inquit, dico de Cœna Domini, nimirum quod verum Corpus & sanguis in pane & vino manūcetur & bibeatur etiam si qui vel administrant vel percipiunt hæc Sacramentum, fide destituantur aut eo abutantur. Hæc mea fides est. Hoc omnes veri Christiani credunt. & hoc etiam sacra docet Scriptura. Quod hoc loco minus clare exposui, in alijs meis libris intra quatuor aut quinque annos publicatis perspicue explicatur. Rogo ergo bonos & pios, ut huius meæ Confessionis testes sint, ac Deum pro me orent ut in ea perseverandi & vitam finendi gratiam mihi largiatur. Quod si in extremo illo agone tentatio forte verbum aliquod huic Confessionis contrarium mihi expresserit, iam illud renouatum volo & per hanc Confessionem protestor, id aliunde quam à Sathana procedere non posse. Sic me Deus adiuuet Amen. Idem alibi duobus circiter ante obitum annis (a) sic scripsit: Quicumque non vult credere panem in Cœna esse verum & naturale Corpus Christi, quod Iudas & mali omnes non minus quam S. Petrus & alij pij perceperint, à me procul abeat, & nec per litteras alijs scriptis aut sermonem mecum communicet, nec

unquam speret se partem aliqua' mecum habiturum. Hunc enim laborem frustra sumes. Nec quidquam ad rem attinet quod hi phrenetici de spiritali communionem tam multa blaterant, quodque in Patrem, Filium & Spiritum Sanctum credere se dicunt, quum blasphemio ore hunc Fidei articulum nobis ex ipsius Dei Filij ore hu verbis. Hoc est Corpus meum quod pro vobis tradetur, prolatum negent. Quid iam, Sacramentarij? An quidquam hæc de re clarius adferri vobis vultis quam hæc Lutheri Confessionem? itaque caput hoc concludam, sequenti Martini Buceri de quo non semel supra facta est mentio, ingenium, vitam & doctrinam persequutus.

DE MARTINO BUCERO, NON vulgari hæreseos Aristarcho.

CAPVT XI.

ARGVMENTVM.

- I. De Martino Bucero.
- II. Bucerus concordiam inter Lutherum & Zuinglium tentat, sed frustra.
- III. Quomodo Sacramentarij Bucerus retinere voluerint.
- IV. Conuentus Vitteberga habitus de concordia inter Lutherum & Bucerus.
- V. Buceri fluctuatio, etiam postquam Lutheri partes professus est.
- VI. Bucerus tertium maritus, in Angliam proficiscitur, ibique moritur.

I. **M**ARTINVS Bucerus natus fuit Argentorati, patre Iudæo: quo mortuo, Dominicanorum cœnobio admodum adolescens inclusus, magnos in studijs breui progressus fecit: sed cum Ecclesiæ detrimento quatenim infideli patre natus in clerum cooprari, & ad sacros Ordines promoueri, iuxta Canones non debuerat, virum, quod in eiusmodi hominibus Ecclesiæ semper reformidauit, luculenter aduersus eam eumuit factis, verbis & scriptis. Siquidem è Dominicana familia profugit, & non solum ipse, sed & Virginem Deo dicatam, è Monasterio profugam, sibi coniunxit, & Lutherum

a In Lib. quod verb. Chr. sunt.

amularus incestu Apostasium cumulavit (a) benignissimæque matri suæ Ecclesiæ à qua è Judaismo extractus nutritus & educatus fuerat, cum cæteris Apostatis, nefarium bellum indixit. Ac primo quidem sub Lutheri signis militans, non longe post ab eo una cum Musculo ad Sacramentarium castra profugit. Sic tamen ut utriusque sectæ sese medium interponeret, unam ex utraque conflaturus si posset.

II. Patuit hoc eius studium in diversis colloquijs Lutheranorum ac Zvinglianorum, quibus tamen nihil est effectum eorum quæ Bucerus intendit, etiamsi unus esset ex præcipuis hæresum fautoribus & propugnatoribus, propter linguarum plurimum peritiam, & singularem, tam in Lutheranæ, quam Zvinglianæ religionis mysterijs explicandis, sollicitiam, quæ tamen tota Catholica doctrinæ opposita, ira evanescebat, ut candor margaritarum ex oriente allaturum sub radio solis disparet. Idem Anno 1528. adfuit colloquio, quod Bernates in Helvetijs de Religione indixerat (b) suafu eius & aliorum apostatarum Monachorum inter Catholicos & Zvinglianos habendo, specie quidem veritatis indagandæ, sed intento pervertendi Catholicos. Itaque nullus Catholicus Doctor ei adesse voluit, præter unum Conradum Trigarium Provinciale Augustinianorum. Itaque quod intenderant Apostatæ perinde egerunt, ac si victoriam de comparere nolentibus reportassent, Sacra Catholica abrogarunt, fecerunt fæda (c) Cum igitur eodem Anno in Comitijs Spiræ ad Februarium indicta haberentur, deprehensumque esset in ijs, quam graviter ipsi Status Novi Evangelij titulo amicti inter se dissiderent, sectis maxime Lutheranismò hinc, inde Zvinglianismo, & hoc dissidium Philippus Landgravius Hassiæ sopitum ægre, hoc ipso Anno 1528. tam colloquijs, tum litteris (d) ut ad finem Septembris colloquium de Concordia inter Zvinglianam & Lutheranam factionem haberetur, quo potentius contra Catholicos uniri grassarentur. Accesserunt igitur Marpurgum cum Luthero, Melanchton, Jonas, Osiander, Brentius, Agricola, & cum Zvinglio, Oecolampadius, Bucerus, Hedio. Sed isti neque privatim, neque publica disputatione conciliari poterunt, & uti Lutherus prædixerat fædior discordia evasit, cum utraque pars de altera spargeret, & mentiretur esse convictam erroris (e) & sese mutuo scriptis acerbe idcirco impeterent. Ab eo

tempore Martinus Bucerus vasto ingenio præditus sese medium utriusque parti litiganti ingessit, ut utriusque imperium occuparet, quæ tamen etiam illum spes demum sefellit, aliquot tamen annis proposito suo institit. Nam comitijs Augustæ Vindelicorum Anno MDXXX. sed quibus Confessio Augustana Imperatori fuit exhibita, interfuit, subscribere eidem noluit, Principibus interim & Theologis persuadere conatus, controversias, quæ inter illos agerantur, meram esse logomachiam, à quibus tamen si non desistant, brevi fore ut à regia via plane deflectant, & in inexplicabilem errorum incidant labyrinthum. His ille verbis plerumque utebatur, de concordia tam inter Lutheranos & Zvinglianos, quam ipsos Zvinglianos inter se dissidentis tractans. In iisdem Comitijs acriter Bucerus, Capito & alij Sacramentarij instituerunt, ut à Lutheranis in Societate offerendæ Confessionis admitterentur, idemque vehementer urgebat Philippus Landgravius, sed nec illi, nec hi quicquam omni opera & collationibus effecerunt, adeo ut Landgravius offensus eâ discordiâ à Comitijs discesserit, & ex eo tempore in Sacramentarium partes inclinavit, cum hi Lutheranos pro Fratibus agnoscerentur, Lutheranis vero fraternitatem aspernarentur. E comitijs iisdem Augustanis Bucerus, Principes novam Confessionem amplexos alloquutus, sententiam suam de ea scripto consignatam ad Lutherum misit, cuius Melanchthon in epistolis facit mentionem. (f) *Bucerum nempe confiteri Corpus Christi esse cum pane.* Ac Lutherus Bucero rescribere dignatus non est, Sacramentarium astutiam ac malitiam satis superque sibi perspectam dicens (g) quibuscum nihil commune sibi esse velit.

Neminem tamen æque ac Bucera Lutherus reformidabat, præsertim post Colloquium Marpurgense. Neque ille Luthero errores, ac potissimum quos in Bibliorum versione commiserat, ostendere dubitabat: ac Luthero id ægre ferente. *Quid?* inquit, *An Lutherus sibi contradicere non vult? Probet ergo se Deum esse.* Neque quidquam Lutheri indaga-

a Vlenberg in Vit. Melancht. c. 16. b Surius in Commentario An. 1538. c Idem Surius ibidem. d Vlenberg. vita Lutheri cap. 20. num. 2. ex Tom. 4. sen pag. 465. & Tomo 9. Vitteb. p. 288. e Vlenberg. vit. Luth. cap. 20. num. 3. & 4. ex Authoribus ibi citatis suis. f Vlenberg. vit. Luth. cap. 25. 22. 21. ex Auth. ibi cit. g Tom. 1. ep. fol. 24. incip. Per Cyriacū. h Luth. Epist. Vltimam vos brev.